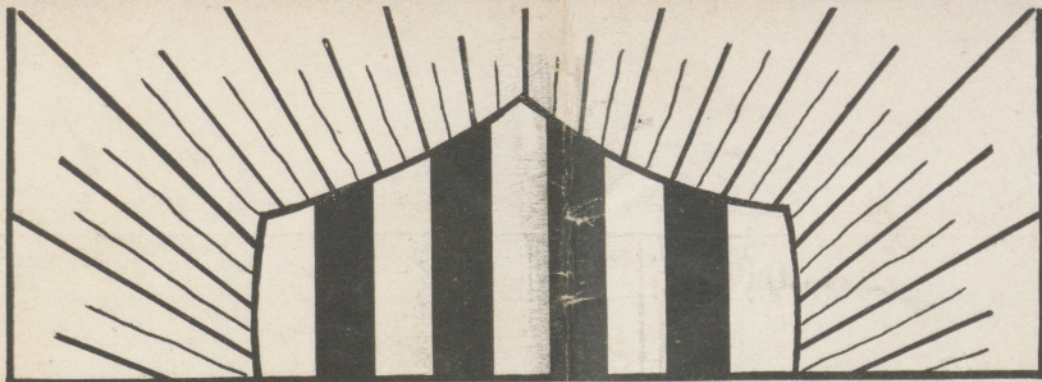

ANY VII

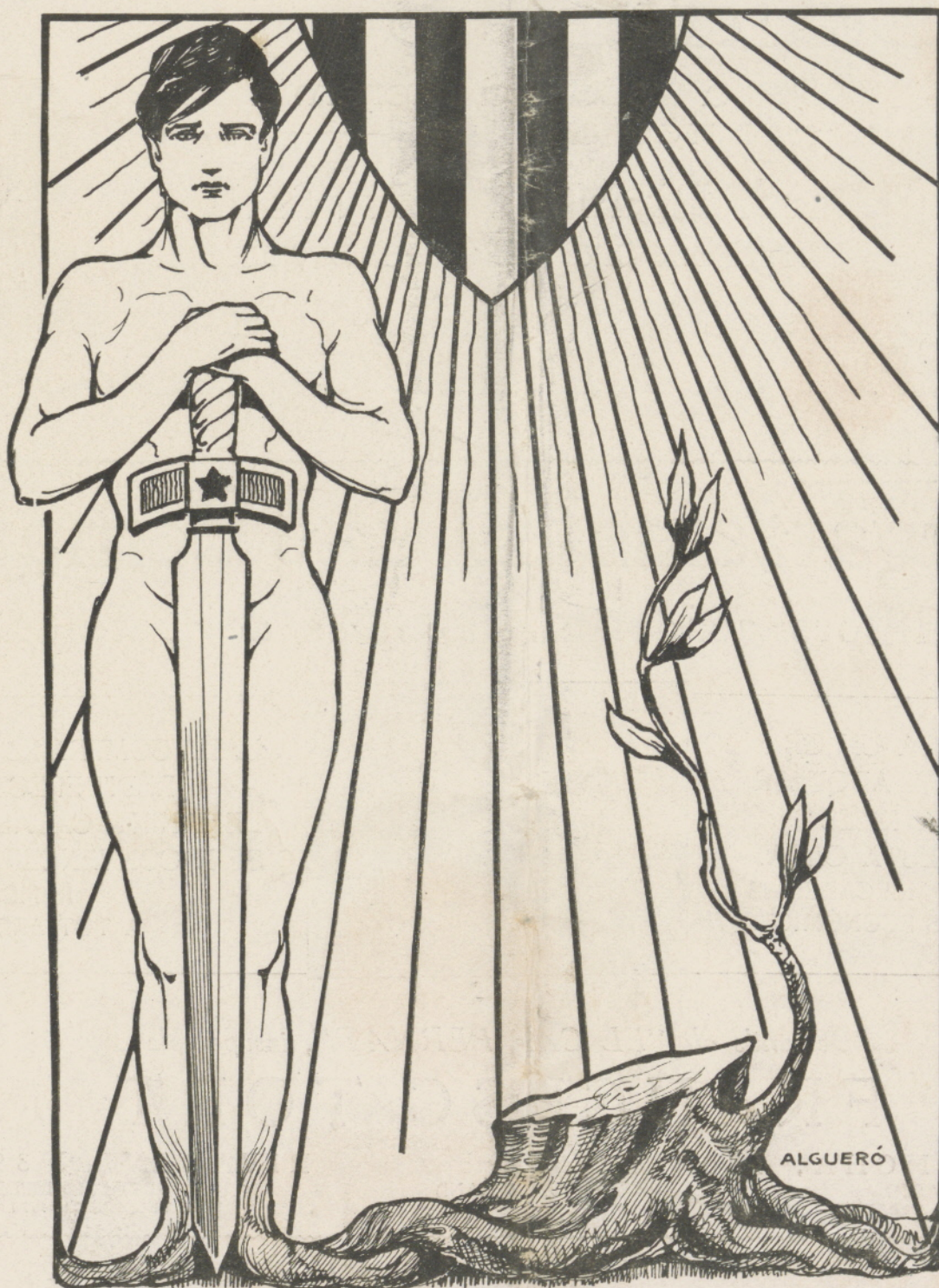
BVENOS
AIRES

481
NÚM. 70

M A I G
DE 1922

RESSORGIMENT

REDACCIÓ I ADMINISTRACIO: MÉXICO 1356 - BVENOS AIRES

Catalans!

Per a treballs d'Impremia adreceu-vos
a l'acreditada

IMPREMTA FONTANA de FONTANA
i TRAVERSO
impressora de "Ressorgiment".

Bmé. Mitre, 1325

Magatzems "El Cap Bernat"

Els millors assortits d'articles de Catalunya

RESULTA UN GRAN
ESTALVI ADQUIRIR
ELS ARTICLES
D'AQUESTA CASA.
BONES MERCADERIES
I PREUS ECONÓMICS.

CADA COMPRA ES UN
RÉDIT EFECTIU.
DEMANINELCATÁLEG
SE'N CONVENCERAN.
REMESES
A TOT ARREU.

Demani's oli "EL CAP BERNAT", insuperable

FRANCESC TORT

PICHINCHA, 180
ESTACIO PASCO
COOPERATIVA TELEFONICA, 597 (OESTE)

(SUBTERRANI)

RIVADAVIA, 3929
ESTACIO MEDRANO
UNIO TELEFONICA, 1570 (MITRE)

RESSORGIMENT

ANY VII

BUENOS AIRES, MAIG DE 1922

NÚM. 70

LA MANCOMUNITAT I ELS TELÈFONS

La simple petició del Govern de Catalunya a l'Estat espanyol, en el sentit de traspasar-li els serveis telefònics que una companyia particular monopolitzà fins suara a la nostra Pàtria i que en virtut d'una clàusula de venciment passen a poder de l'Estat, ha promogut un aldarull immens en les plaçides contrades espanyoles, insensibles a totes les qüestions i problemes que més haurien d'interessar-li per afectar l'entranya viva del poble.

Si no es tractés d'un país com Espanya a on els casos d'aquesta mena estan a l'ordre del dia, ens hauriem sorprès en gran manera, en constatar l'aferrissada oposició que la Mancomunitat Catalana ha trobat arreu de l'Estat al sol anunci de la seva demanda. Però en tractar-se del país dels viceversa, contemplem el magnífic espectacle d'un poble alçat en armes, amb aquell somriure maliciós i irònic que caracteritza la nostra peculiar manera d'entendre les actituds bèl·liques dels nostres adversaris.

Tothom sap el pessim servei telefònic amb què comptava Catalunya abans d'entrar en funcions la Mancomunitat. Es evident que els serveis d'aquesta mena solament es reduïen a la capital i a ben comptades poblacions foranes. La mala organització es feu més palesa encara en construir el Govern català la seva xarxa telefònica. El públic es donà compte de seguida de la diferència existent entre un servei i altre. Mentre la xarxa antiga, dintre la seva exigüitat, s'anava fent més curta per mor del mal servei, la xarxa dependent de la Mancomunitat s'eixamplava sensiblement, fent-se compacta i d'una eficàcia ben albiradora. Gràcies a ella beneficiaren d'aquests serveis la majoria de les poblacions catalanes que sense la Mancomunitat romandrien encara incomunicades del món, i avui dia, allí on la Mancomunitat ha pogut desenrotllar-se lliurement, no hi ha cap poble per ínfim que sigui el seu cens de població que no gaudeixi d'aquest mitjà de comunicació moderna. Els serveis telefònics de la Mancomunitat són excel·lents, de perfectes condicions tècniques i de tarifes convenients. Recentment s'ha publicat el mapa de la xarxa telefònica i hom pot veure que solament resten en blanc, òrfenes dels seus serveis, aquelles poblacions on arriba la

xarxa antiga i aquelles altres incomunicades degut a inconveniències que el nostre Govern no ha pogut salvar malgrat la seva bona voluntat. De l'excel·lència dels serveis telefònics de la Mancomunitat n'és testimoni irrecusable el poble, el qual es desfà en lloances al Govern de Catalunya que ha remeià la secular i crònica negligència de l'Estat.

Ara bé: com havem dit abans, el conveni entre la companyia explotadora dels antics serveis telefònics i l'Estat, ha fet que passessin a poder d'aquest, i com sembla que predomina en les altes esferes el criteri de cridar a licitació novament, i abans de que sigui un particular qualsevol que s'encarregui d'un servei públic, la Mancomunitat, amb la garantia de la seva xarxa immensa i eficient, demés d'ésser un organisme oficial per quant depèn de la voluntat del govern de l'Estat, ha sol·licitat, amb tota la bona fe i animada del desig de treballar per a l'interès general del poble, la concessió d'aquells serveis mitjançant les condicions que les dues parts creguin avinents. Heu's aquí la causa de l'aldarull que somou conciències i ha desvetllat la clàssica somnolència del lleó espanyol.

—I en nom de què s'oposen a la concessió? — preguntaran segurament molts llegidors. A la qual cosa no sabem certament què respondre perquè hom no treu pas l'entrellat de tot el batibull que s'ha armat, si no és tenint en compte allò de

Es un deure d'honor i una missió d'all patriotisme per a tot bon català l'inserir el seu nom a les llistes de socis de la benemèrita Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Els catalans de l'Argentina poden fer-ho per mitjà de les Delegacions constituïdes a Mendoza, Córdoba, Rosario i Buenos Aires (Florida, 150).

la "integridad de la patria". Si pareu esment en les paraules dels "telegrafistas españoles", dels diputats de la "Unión Monárquica Catalana" dels Royos, Baidar i companyia, i del "ministro de la Gobernación" que diu que "en esta cuestión el gobierno adoptará una medida de carácter general"; si hom es fixa en l'actitud assumida per "las fuerzas vivas" amb les corresponents i infaltables "cámaras de comercio", hom treu la conclusió que no hi ha altra raó de pes que s'oposi al traspàs dels serveis telefònics a la Mancomunitat Catalana, que el tòpic de la "integridad de la patria" i ja sabem que per a salvar aqueix fabulós joell de la integridat els espanyols han sacrificat la possessió de les colònies i de tots els seus antics dominis. Tenim, doncs, la convenció ferma que en el plet dels telèfons la Mancomunitat sortirà vençuda i com a conseqüència triomfarà, com sempre, la "intangible integridad de la patria". Es tan arrelat aquest convenciment nostre de la derrota, que àdhuc creïem més possible que no el triomf de la Mancomunitat en aquesta emergència, la probable desintegració de Catalunya de l'Estat espanyol per tal de que resti sens màcula, invicta i victoriosa, com abans amb Portugal, amb Cuba, etcètera, la sacrossanta "integridad de la patria".

I encara hi ha qui creu possible la convivència de Catalunya amb l'Espanya gran pel mitjà d'una autonomia "bien entendida"!

Cada dia va delimitant-se amb clairs més aguts la respectiva posició dels dos pobles. Una incompatibilitat racial els separa i un odi persistent, odi a mort, els empeny a la lluita decisiva. Que aquesta arribarà no hi ha pas dubte. Es debades, doncs, l'intent de reconciliació preconitzada pels homes moderats del nacionalisme català. Biològicament la separació s'imposa com a única solució que harmonitzi les dues tendències antagòniques.

Nosaltres, ja ho hem dit i repetit infinitat de vegades sense reserves mentals de cap mena: votem per la separació perquè entenem que tota altra solució, si no arbitrària, fóra senzillament transitòria i incubadora de mals pitjors.

CRÒNICA CATALANA

UN FORMÓS CARTELL

Amb el davantal net, les calces noves, les blanques espadnyes calçant els peus diligents i tot ell ben endressat com pertoca a fill de mare catalana, el petit Jordi va a l'escola ple de joia, envoltat d'ocells que fendeixen alegrement l'atzur sens màcula del nostre formosíssim cel i embaumat per la flaire exquisida de les flors que es baden al bes vivificant del sol. I, tot passant, adressa l'esguard esparpillat vers els qui el contemplen amb simpatia i els hi pregunta tot simplement: "Ja sôu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?"

Tal és el bellíssim cartell que per en-carrec de la mai prou alabada entitat ha executat el notabilíssim artista En Josep Obiols i que ha aparegut en les parets de les societats patriòtiques, en els murs dels carrers més populosos i en els vidres dels aparadors de les botigues. I la pregunta senzilla però incissiva ha fet l'efecte que hom es proposava. I molts que no podien respondre afirmativament a la justa demanda del *nano* gentil, s'han sentit confosos de la llur manca d'ajut a tal benemèrita obra i s'han apressat a engroixir sensiblement les fileres ja regularment nombroses de la més fonament patriòtica de les entitats nostres.

No cal dir que hom experimenta una gran satisfacció en poder constatar fet tan plausible. En veritat, moltes són les associacions d'eminent caràcter catalanista i de franca tendència cultural que mereixen la simpatia i fins l'ajut fervent de tots els catalans freturosos d'un demà gloriós per a la Pàtria dels nostres amors, però sense cap dubte és la Protectora la que va en primer lloc i la que més profitosa tasca pot acomplir per assolir el màxim de llibertats i el millor contingut cultural per a la terra beneïda que ens ha vist néixer. Perquè és evident que sols educant els nostres fills, les noves generacions, els homes i dones de demà, en català i a la catalana podrem merèixer ço que tant freturem i que fins ara no hem estat, potser, prou dignes de disfrutar.

No vol dir que poguem ja restar plenament satisfets de ço fins avui realitzat, però és indubtable que com a pauta per a futures accions i com a llicó per a vinents entusiasmes, és molt i ben albira-dor. A més de quatre mil cinc cents pugen els associats que actualment compta la Protectora i és, en veritat, un nombre ja respectable que fa despertar una gran esperança per un demà ben proper. Però per a donar una idea clara que el nostre poble viu un intens procés nacionalista, per a demostrar que tenim una clara visió dels mitjans necessaris per arribar allà

on volem, caldria que aquesta quantitat fos deu o dotze vegades més gran.

Però fa tenir una gran confiança en que aquest bell desig devingui una formosa realitat, el fet que l'augment d'inscrits en els darrers temps ha estat considerable en relació amb els més pretèrits, i que en l'actualitat és una veritable pluja de noves propostes les que es presenten a l'aprovació del consell directiu. A n'aquest augment progressiu hi han contribuït amb el llur exemple els digníssims catalans d'Amèrica, l'entusiasme i la traça dels elements directores de l'entitat, (entre els quals no podem deixar de fer constar el gran patriota, ànima de la Protectora, En Manel Folguera i Duràn), la tasca continuada de les comissions de dames, tècnica, editorial, d'higiene i de foment i ara, darrerament, aquest cartell, encertat per tots conceptes, que tant èxit ha obtingut.

El camí ja està fressat. L'època de prova ja és passada. El present somriu tan bellament, que fa confiar en un pervindre de color de rosa. Ara tan sols falta que l'entusiasme no decaigui, que la ruta ja tan ben preparada no es desgasti per

fredor o negligència. La santa insistència, la feina ininterrompuda és ço únic que pot portar-nos a la realització dels nostres ideals.

Ja sé que no calen excitacions als nostres companys de fe patriòtica que es troben en aqueixes hospitalàries terres americanes, però si les meves paraules humilíssimes poguessin haver la joia d'ésser escoltades per tan bons ciutadans, jo em permetria pregar-los-hi que intensifiquessin — encara més! — la propaganda i l'entusiasme llurs per a portar a la Protectora el màxim de la col·laboració i tot l'esforç de què són capaços.

I podem estar segurs que, com suara ha succeït, les gestes exemplars dels catalans d'enllà dels mars influiran notablement en els germans de la metròpoli, fins que per la tasca de tots plegats no puguin tenir lloc les excitacions i les preguntes com la de l'infant del cartell. Que la demanda: "Ja sôu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?" sigui completament inútil, per tal que a chor tots els catalans puguin respondre amb la mateixa naturalitat que el petit Jordi fa la pregunta: "Tots, absolutament tots, hi som entregats en cos i en ànima.

Jordi Català.

Barcelona, 31 març 1922.

LÍRICA AMERICANA

(De la poetessa uruguaiana Juana de Ibarbourou)

EL RELLOTGE M'ESPANTA

Ah, que almenys se'n recordi
de com mon afany creix mentre l'espero!
He comprat maduixes
de porpra i grosses, com a ell li agraden.
De no trigar, quin bell sopar el nostre
dejús la parra espessa, en l'odorant eixida!
Treieu-me, oh Senyor, la cruel angouxa
de pendre avui seient, soleta, a taula!

C E N D R E S

S'és ja apagat el foc. Tan sols ne resta
lleu munt de cendres
a on llengotejà l'ardida flama...
Aqui tens mon amic fet pols, quieta,
aquell vell salze
immens, ferm i gegant que ens ombrejava
en ser l'istiu, gemat fresc i amb ufana
Fou tan alt que el teulat sobrepujava
de casa meva.
Si doblegat hagués pogut servir-lo
ni a l'area gran de la golfia cabria.
Del salze altívol
ja veus què en resta.
Jo, xica com soc i tan migrada,
quin deixall tan esquifit de cendres
en ser a la mort meva!

L A C O P A

Amb un trot rabent, sots la faramalla
vincladissa i fresca dels vimeters amples

avança la rècula, simètrica i àvida
vers el riu elàstic.
Tenen set els poltres. Com me fan enveja!
Res de beires, ni copes, ni garrafes.
S'abeuren del riu i del riu s'amaren,
unglots i narius afonats en l'aigua.
La copa estupenda, del bosc té les flaires.
Déu mateix va fer-la, Déu mateix l'omplena.
S'enranden ses ribes de prades molssoses
i al dessús d'ella s'hi enxarxa la selva...
Que en fa d'anys que bec, a tot beure, en

(copes,

tenint per al vas pregon, l'oblidança.
S'és civilitzada la noia bogeta.
Com se fa remota la vida que passa!
Però jo somnio. Vindrem una tarda
al riu; enfonzant les mans dins ses ones
diré a mon amic, xiroia i gojosa:
Beu i tasta el gust exquisit de l'aigua.

P R E C

Dejús l'emparrat d'on, ubèrrims, pengen
raïms lluint a l'aire,
els mosaicells que van assaonant-se,
la taula he parada.
Faci el Senyor que aquesta nit no trigui
ni que, com altres voltes
amb sos companys, allà, a ciutat, sopi,
en tant que jo, soliu, a,
no faig sinó plorar perquè ell no torna.

JOAN B. LLONCH, trad.

N O T E S

El Comitè pro Catalunya ens ha remès còpia de l'endrega que feu a l'Almirall de l'Esquadra Anglesa amb motiu de sa visita a Barcelona.

Li agraïm l'atenció i el felicitem xardorosament per la pensada, per la redacció i, no menys, per haver posat en el missatge una bandera separatista que calia tocar (segons es veu per la còpia) per a llegir l'escrit.

* * *

Han tornat les garanties, després d'un llarg viatge de dos anys.

Benvingudes. I que no facin aviat la maleta per a un nou exili. La qual cosa arribarà tantost el lloro-governador sigui en perill de mort o tingui por de trobar-s'hi ell o el seu segon, l'altre lloro-superior de policia.

* * *

En Bertran i Musitu, ja és ex-ministre. Comptem bé: quatre *ers*. I anirem pels cinc i pels sis. Hi ha gent que se'n queixa. Jo crec que no tenen raó. A 7.500 de retir, ja cobren, ara, 30.000 pessetes els catalans. I, és clar; dintre de poc temps, demanaran augment de la "viudedad" del càrrec. I faran bé, què carai!

* * *

També s'ha tornat *ex* En Ramón Albó i Martí, altre "catalanista" del qual diu, amb prou fonament per cert, un aixerit sacerdot molt conegut per la veritable catalanitat i el seu remarcable esforç en bé dels empresonats, que "fa el timo del pres".

La frase és justíssima i es té d'escampar. L'Albó no és penitenciarista sinó per sa pretensió i el seu desconeixement del què significa el mot.

* * *

La Joventut Nacionalista de la Lliga simula una escisió sense moure's de la casa o de l'Escola de la Lliga.

Fa setmanes i setmanes que diuen que faran un manifest "espatarrant".

A nosaltres ens produeix l'efecte de les obres teatrals: "fa com si se n'anés, i es queda".

* * *

En Macià ha donat, ahir, una conferència al Centre de Dependents. Ens va explicar coses d'En Cambó, que nosaltres ja coneixíem, però que al públic l'entusiasmaven. Després, ens donà un programa: constituir l'Estat Català, amb ministres i subsecretaris, i nomenar el President de la República.

Oidà!

La gernació era gran, a escoltar el diputat Macià; i xardorosament aplaudia cada frase d'independència, separació, canons, armes, aixecament, i altres per l'istil que foren repetides profusament.

En sortir, els joves cantaren Els Segadors; la poli carregà amb els sabres, fent tres manifestants que foren curats en el mateix Dispensari del Centre. Res greu. També detingué altre jove, Francese Mensa, i l'acusà només que d'aquests delictes:

1er. *Repartir hojas contra los militares, clandestinas.*

2n. *Capitanejar el grupo.*

3er. *Dar gritos subversivos.*

4rt. *Agredir a la fuerza pública.*

En Mensa ingressà al calabos del Palau, i després fou traslladat a la Presó. Veurem què passarà, i us ho direm.

* * *

Entre els sortits de la presó amb motiu de la reposició de les garanties, hi ha En Rius, de Manresa, que estava detingut com anarquista, sindicalista, comunista, i separatista.

I, ara veieu! — Ja és al carrer.

Si m'ho arribo a pensar, em faig separatista i comunista, i tot allò altre, el divendres; m'empresonen, per "suspensión de garantías", i el diumenge em deixen anar.

* * *

En Cambó ens feu assaber que "geogràficament" la península demostra que sols pot haver-hi un Estat que mani també a Portugal.

I, dones? I les Illes Balears?

Geogràficament, també han d'ésser un Estat.

I l'Àfrica, geogràficament, un altre Estat.

Hom pensava que En Cambó sabia més o menys gramàtica castellana; però ignorava que conegués tan bé la geografia.

I això que ha estat a Suècia i a Noruega que, geogràficament sí; però políticament, no.

JORDI BONCOP.

Barcelona, 3-IV-22.

CONFIDÈNCIES

A cau d'orella va dient-se per penyes i cenacles que s'acosta un moment trascedental per a la història del nacionalisme català. Kòmos està d'enhorabona fent la xafardera i sorprenent murmurejos:

—No ho sabeu? — Diu un que té cara d'amoïnàt. — Aquesta nit es reuneixen els de la Joventut Nacionalista de la Plaça de la Cucurulla i es separen de la Lliga asabentant a l'opinió pública del seu dissentir amb els directors del vell agrupament regionalista.

—.....

—Es diu que En Bofill i Mates, va al cap del moviment i que l'ajuden, ardits i coratjosos, En Vidal de Llobatera, En Campalans i uns quants regidors joves.

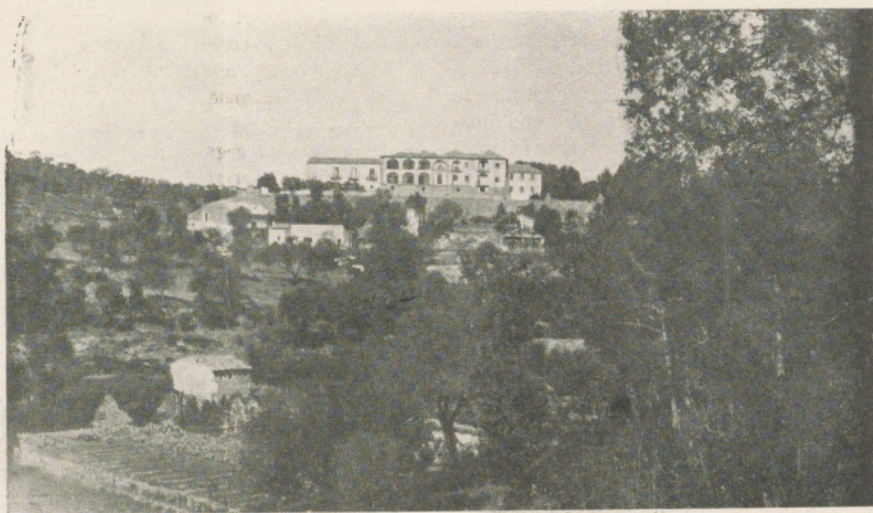
—Vaja no puc creure-ho — diu un que es deixa precedir per una prominència abdominal que ens permet anomenar-lo panxacontent.

—Per què dieu que no? Es que jo ho sé de bona tinta...

—Vaja no puc creure-ho — insisteix el panxacontent — car tinc el ple convenciment que per molta frisança que puguin sentir els nostres joves nacionalistes d'assolir l'autonomia, més n'han de sentir En Cambó i demés prohoms del partit, i ningú em treurà dels meus tretze.

—Es que jo li asseguro, amic meu...

—Doncs jo li dic que no puc creure-ho i no em faci enfadar perquè em veuria obligat a insultar els que m'ha nomenat i els poca-soltes que diu que els segueixen o que els seguiran. Tingui la més absoluta seguretat que si En Cambó, En Ventosa, En Rodés i En Bertran i Musitu han estat ministres ha estat fent un sacrifici. Que si En Sedó, i En Ferrer-Vidal, i En Ramón Albó i En Marquès de Camps han ocupat alts càrrecs ha es't a sacrificant-se; que si En Plaça i En Farguella ha estat governador no ho han es't per un gaudi

URGELL. — Convent de les Avellanes, antiga residència dels Comtes d'Urgell.

ni molt menys; que si En Papitu Carner és a Itàlia fent de cònsol espanyol les seves llàgrimes li costa. Suposo que no creurà que cap d'ells hagi cobrat el sou del càrrec amb la joia del professional...

Naturalment que no. A mi em fa l'efecte de que aquests diners els deuen haver recordat que potser no eren prou fidels a la causa que prometeren defensar el jorn que demanaren uns vots al cos electoral de Catalunya.

—Que n'és d'infeliçat vostè!... Digu'm, digu'm. Vostè creu que el dia que tinguem l'autonomia serà hora oportuna per a començar un aprenentatge de govern? No comprèn que si aleshores tenim gent ensinistrada el joc de montar la direcció de l'Estat català serà de ben poques taules?

—Així digui que tot està previst. Fins

la possibilitat d'una guerra al Marroc. Gràcies, amic meu, de tot cor li done les gràcies. Vaig a veure si faig ambient i estalvio un nou entrebanc a la marxa acençada de l'escola de la Lliga. Aquest Bofill, aquest Bofill!... Sembla mentida que no hagi vist que la seva actitud pot ésser de greus conseqüències! I tan clar com ho veig ara! Malietiga!... Aquest país mai no tindrà cura. Sempre haurà d'ésser uns indisiplinats!

Ja, ja, ja!

Kòmos.

Barcelona, març de 1922.

P. S.—En anar a cloure aquesta confiança arriben noves transcendents dels debats entaulats en el congrés dels diputats d'Espanya. Es diu que En Lacierva i En Sánchez Guerra han tingut un free-a-free, l'un per Mula l'altre per Cabra.

L'ONCLE BARBUT

El seu veritable nom era Sebastià. Li deien l'oncle Barbut perquè es deixava créixer la barba i mostatxo en completa llibertat, sense oposar-los les tisores del barber que, fins i tot, mantes vegades li havia insinuat la conveniència d'una escursada amb regla. Ell amb el barber no volia tenir-hi tractes, perquè, segons deia, una vegada que requeri els seus serveis per a que li tregués un queixal que pretenia amargar-li la vida, en compte d'extreure-li el que ell assenyalà, que estava completament buit, menjat pel core, tingué la mala passada de fer l'operació amb el del costat, un queixal sanitos que fins li servia per a esclafar les més fortes ametlles que collia a les seves deveses, una de les finques que posseïa i qual nom pervenia dels temps en que hi pasturaven bous, animals que ja havien desaparegut de la vila.

Llevat de certes rareses, l'oncle Barbut era el que se'n diu un home bo: incapaç de donar un que dir a ningú, sempre que els seus drets d'afineat no fossin vulnerats. Cosa aquesta que per la naturalesa dels vilatans esdevenia sovint. Aleshores, l'oncle Barbut, encara que la pasta de què estava constituït feia esforços per no mostrar el seu temperament alterat, la llengua el traïa: les paraules li sortien agomolades, sense cohesió, com si hagués perdut el seny. Però això eren breus moments. Un cop rebudes les explicacions que ell reputava necessàries, el seu genit tornava a aquietar-se, com si fos una bassa d'oli.

—I, oncle Barbut, vós que sou tan entès amb les qüestions del temps, sabeu si plourà aviat?

—Fillet, el meu blat necessita aigua a pressa.

Si responia d'aqueixa manera, que no donava lloc a cap rèplica, era degut a que

hi havia vilatans que trobaven gust en requerir d'ell un pronòstic del temps, i això era degut a la pelegrina idea que tingué, feia una pila d'anys, de sortir al camp, en ple estiu, emboïllat amb un capot que, segons deia ell, quan els botons de les mànegues, que eren negres, s'esblanqueïen, era senyal de pluja segura. D'aleshores ençà, fer-li menció d'aqueix inoït fet era per a ell renovar una de les llagues que més greuge li podien causar.

Tot això, naturalment, era cosa que no l'enutjava pas gaire. El que li causava veritable païra era que li fessin saber que les garrofes dels seus tossals s'assecaven abans de temps. Ell ja sabia que aquest fruit no pot assecat-se sense que estigui ben madur; però sols de pensar que la collita podia arribar a fallar-li, el feia rebotre, sense que pogués dissimular, però, el seu estat a ningú, que era ço que temia més.

Com que també posseïa figuerals i les figues són un fruit d'aquells ben estimats, era una de ses predileccions l'anar a omplir cistells de secallons que ell també estenia per damunt els canyissos per tal que s'eixamossessin del tot. Però la dèria més gran la tenia amb les olives. Oh! si algú hagués tractat de contradir-lo ben segur l'hauria vist encès com un tió.

—Vaja, no sigueu erèduls. Enguany hi haurà mostra fins pels mamantons. Mai he vist uns arbres tan lluent. Fan goig!

—Sí, és cert. Aquestes oliveres estan ben preparades, en canvi...

—Fillet, avui aquí, demà...

I era perquè ell allà on no hi havia senyal de que hi hagués oliada no hi tenia cap olivera. Solament era motiu de ses preferències el lloc on posseïa alguna finca; fora d'això res no l'amoïnava.

Però a la vila, com per tot arreu, hi havia homes de molt mala entranya. Un d'ells, el més dolent, anomenat Bocadinfèrn, havia jurat i perjurat que la bonhomia de l'oncle Barbut l'havia d'alterar per sempre més.

L'oncle Barbut tenia una finca al peu de la muntanya que no servia sinó que per a deixar-hi créixer la malesa per a fer gavells. El Bocadinfèrn, si l'oncle Barbut posseïa aqueixa finca, ell ja a la muntanya en posseïa una altra. I com que, sense llicència de l'oncle Barbut no podia arribar-hi amb el carro per a baixar al pla els feixos de llenya, un dia que s'escaigué a trobar-lo allí, li digué:

—Jo necessito pujar amb el carro fins al meu tros. Què em dieu, vós?

—Jo?

—No; ja sé que no heu d'accedir al meu prec. Si haguéssiu volgut temps ha que m'hauríeu permès el pas per la vostra finca — féu el Bocadinfèrn.

L'oncle Barbut no s'immutà.

—Bocadinfèrn: sé tan bé com tu els mòbils del teu ressentiment contra meu. Tu pots fer el que vulguis: Ves a Tortosa; allí a ciutat no mana el meu partit: et faran justícia.

—A Tortosa, dieu? Demà mateix!

—Sí, home, sí; veuràs com et permetran que passis pel meu tros!...

I un cop dites aquestes últimes paraules se'l deixà en blanc. L'únic que podia fer era això: deixar-lo.

Era cert ço que havia dit l'oncle Barbut. El partit situacionista usufructuava el poder comunal feia ja una pila d'anys. Aquell qui pertanyia a la comunitat del senyor batlle estava exempt de mantes obligacions i gaudia tots els drets, però amb escreix. Es per això que el Bocadinfèrn s'havia decidit a portar el seu plet a Tortosa, puix a la vila, tant al Jutjat de Pau com a l'Alcaldia, sabia la fi que la seva demanda havia de tenir.

Bocadinfèrn era un pagès que hom podia catalogar-lo amb aquells que, tot i no éssent acabats, estan en possessió d'un bon passament. Ni ric ric, ni pobre.

En canvi l'oncle Barbut era un potentat, amb les excepcions que aquest mot, segons lloc, mereix que se li facin. Vol dir que a la vila hi havia poes que l'avenatgessin en terres de conreu i àdhuc amb diners.

Tal dit tal fet. L'endemà del dia que tingué les paraules amb l'oncle Barbut, el Bocadinfèrn marxava cap a Tortosa, amb la íntima convicció, ja ben arrelada en el seu magí, que aquella vegada l'oncle Barbut hauria d'accedir vulgues que no. En ésser a ciutat no perdé temps.

—Aqueix senyor té per perdre? — inquirí l'advocat a qui anà a consultar. — Sí? Dones endavant! Podeu anar-vos-en tranquil. Dins de vuit dies rebreu, vós i el vostre contrincant, la citació per a que us presenteu a la sala d'audiències.

Clar, això no vol dir que abans de sortir de l'escriptori no hagués deixat, i això previament, s'entén, certa quantitat a guisa d'avenç del grapat de pessetes que, tant ell com l'oncle Barbut haurien d'amollar en concepte d'honoraris i altres coses difícils d'explicar.

Mentrestant l'oncle Barbut, quan sabé que el seu contrincant era a Tortosa, de primer antuvi no en féu majorment cas. Després, sí. Quan rebé la citació del Jutjat emplaçant-lo per a que es presentés als Tribunals, el seu esperit, fins aleshores tan quiet, tan bo per a tot allò que li reportés quelcom de profit, començà a perdre l'aplom. Ell a la vila ho podia tot; qui sap si a Tortosa podria res...

El plaç era peremptori: tres dies! No hi havia escapadòria. La justícia a Tortosa era severíssima.

Dos dies després, a la sala del jutjat civil, en mig d'un silenci espectant, parlava el fiscal:

—De manera que el demandat es nega a permetre el pas per la seva finca al demandant?

—Mentre visqui no hi ficarà els peus — digué mig arborat l'oncle Barbut.

—Tingui present, doncs, que així com vostè fa ús d'un caminal que va a través de la finca del veí deçà del camí, vostè està obligat, també, a deixar pas al senyor.

—Mai! — féu l'oncle Barbut.

—Pensi-ho bé. Vostè no sap en les penalitats que està jugant. Faci's il·lustrar pel seu advocat.

Aleshores el Bocadinfern, digué:

—Senyor fiscal: per molt que li digui, per a ell tretze sempre seran tretze.

—Aquí no es tracta de cohonestar a ningú — féu el fiscal, dirigint-se a l'oncle Barbut. — Si vostè creu que l'assisteix la raó, esperi a conèixer l'argumentació que aduirà el seu advocat defensor.

—No, no! Per mi ja pot donar per terminada l'audiència. Em puc retirar? —demanà l'oncle Barbut, que ja estava roig d'ira.

—Sí, si així ho vol vostè. Demà a les deu es llegirà la sentència que hagi recaigut en aquest afer. Bon dia.

Dit això, el fiscal s'aixecà de son alt setial i es retirà seguit de tots els administradors de justícia que es trobaven a la sala.

Al dia següent, a la mateixa hora, el secretari del Jutjat llegia la següent requisitòria: "Don Pere Matarrodona (el nom i cognom del Bocadinfern) i don Sebastià Cogula, ambdós veïns de la vila de Vilallarga, pertanyent a aquest Partit Judicial, el primer com a demandant i el segon com a demandat, respectivament, s'han presentat a aquesta Audiència per a dilucidar un afer que afecta els interessos d'ambdós, d'una manera tan greu, que llurs parers han esdevingut ja irreductibles. Tenint en compte les raons

aduïdes pel demandant, que són d'una justesa que no dóna lloc al més lleu atenuant, degut a la rebeldia del demandat en no voler escoltar ahir les assenyades paraules del senyor fiscal, essent que la raó plena està de part del demandant, aquesta Tribunal resol: Condemni's al demandat al pagament, en efectiu, de la quantitat de 3.000 pessetes; 1.500 en concepte de multa per la rebeldia comesa durant la vista d'ahir; 1.500 al demandant en concepte d'indemnització pels danys causats als seus interessos durant el temps que el demandat s'ha oposat a deixar-li el pas franc a través de la finca. Segons

LA DRASSANA

Té, la Drassana,
sentor marina,
fosca Duana,
clara gavinà.

De nit, llanternes
i por de lladres;
innobles quadres
dins les tavernes.
Remor de pisa
i un fort escàndol.

Parella grisa
pel contrabàndol.
Vagons, vehicles,
grues i vies;
merceraderies

en grans monticles.

Una barcassa
que mig s'enfonsa;
lleons de bronze
amb posa lassa.

Rostres amb pena,
naus, allunyant-se;
l'esgarripança
d'una sirena.

Final de rambla;
marinè exòtic;
bagassa que ambla
amb gest eròtic.
Fum que es destria;
sol que enlluerna.

Una caserna
d'artilleria.

La boira flonja
que es gronxa enlaire;
color taronja;
quitrà que flaira.

Grup de bastaixos;
barraca amb llibres;
l'home amb les vibres
i els llangardaixos.

Rica avellana,
rica tramuja;
i la Drassana
xopa de pluja.
Riu, la Drassana
al sol-solet;
rica avellana,
rie cacauet.

l'avaluació la finca aqueixa està taxada en 1.100 pessetes, quantitat que, com es veu, no encaixa a cobrir ço que deu abonar al demandant. Aquest senyor es donarà per satisfet si el demandat li cedeix la finca, causa del plet. I per a que la present resolució es faci efectiva dins el peremptori plaç de vuit dies a comptar des de la data s'enviarà còpia escrita al senyor notari de Vilallarga per tal que executi atenent-se a la llei. Cas de rebeldia per part del demandat i passada la data assenyalada per a fer efectiu el manament d'aquesta sentència, es procedirà a l'embargament de béns fins a cobrir la quantitat requerida."

—Es això el que volies, Bocadinfern? — clamà l'oncle Barbut. — Tu te n'has de recordar de mi!... Temps al temps!

No digné res més. A llargs passos sortí de la Sala. Eren les onze. A les dotze sortia la tartana de Vilallarga. Se n'anà a l'hostal, va pagar els dos dies d'estada a ciutat, i a l'hora exacta prenia seient al vehicle.

Tres hores després, molt pel sotraqueig del viatge, arribava a casa seva. Pujà les escales afadigadament: no podia més. En ésser al menjador es deixà caure en un silló de braços fet exprés per a ell.

—I doncs, Sebastià, com ha anat per Tortosa? — demanà tota consirosa sa muller, en veure'l d'aquella manera que feia llàstima.

—A Tortosa m'han fet una baconada, Apolònia! I grossa com mai no ho hauria eregut. Figura't que la sentència em condemna a pagar-ho tot: multa, costes, indem... Què sé jo!...

—Segons ha deixat dit a l'Antònia, que ha estat aquí aquest dematí, el Bocadinfern amb el que et fa ara no en té prou. Saps les faves que has sembrat a l'hort de dalt?

—Què, veïam!

—Doncs diu que no les colliràs tu...

—Mala ànima! Mira: si fos jove com ell l'havia de desfer a... a... Ah! Socors a mi!... El meu cor...

—Miquela!

Entre la seva muller i la serventa l'aconduïren al llit. Es cridà el metge de seguida; però els auxilis de la ciència foren debades: un cobriment de cor l'havia fulminat. Així ho féu constar el facultatiu en l'acta de defunció.

I, després de tot, el difunt no sembrava ni collia res. Qui feia el treball eren els mossos; uns minyons que treballaven a esclatar cor per un sou irrisori, com fets a propòsit per a servir l'oncle Barbut.

I qui manà que collissin el favar, que aquell any havia fruitat amb tota l'abundor que és capaç de fer-ho la planta ben conreada, fou el Bocadinfern, perquè aquest era casat amb l'Antònia, filla única de l'oncle Barbut.

RICARD PERMANYER.

J. GRAU-ELIES.

ELS HIMNES NACIONALS ARGENTÍ I CATALÀ

G L O S S A

Pels anys 1810, en la Sèu de Buenos Aires, caminant per l'espaiosa nau central i per les penumbroses naus laterals, cercant lloc de recolliment o imatge de predilecte devoció, les dames patríes argentines de l'època que portava vents d'aquella tempesta que havia de sotraguejar tot el continent americà, pregaven fervoroses, amb fe i amb aquella confiança amb que preguen les filles per llurs pares, les mares per llurs fills i les donzelles per llurs promesos...

Sonava l'orga des de l'alta tribuna on l'immens instrument somnia amb les coses de l'eternitat i des d'on il·lumina, conhorta, enforteix i enlaira el viure de la terra amb la dolçíssima filigrana de les seves veus de llunyania o amb la potent majestat de les seves immenses sonoritats.

També, sobre el teclat, anava l'organista teixint la seva oració musical, amb la fe i el fervor amb que preguen els exiliats que, convivint amb tot entusiasme en la pàtria d'adopteïó, no deixen mai la nostàlgia de la pròpia pàtria, la que sovint porta als ulls aquelles llàgrimes estranyes, tan estranyes que, malgrat néixer d'una amargor, són dolces...

La Independència Argentina es treballava ardidament en els camps de batalla, profundament en els cervells, i lluminosament en les llars familiars, i cor, pensament i braç lluitaven per a fer una Nació Independent i lliure del virregnat. L'any un segle abans Catalunya havia perdut la seva llibertat i la seva independència; i, allí dalt, en l'orga de la Sèu Argentina, una ànima catalana, l'ànima d'En Blai Parera, sentia l'epopeia de maig de dues

maneres: com una nació que sorgia — la Nació Argentina, — i com una nació que potser ressorgiria: la Nació Catalana.

Les que a baix pregaven eren aquelles patríes de les quals hom va dir: "Elles varen armar els braços dels guerrers de la Independència". El que a dalt, en l'orga, sobre les teules, pregava, En Blai Parera, va ésser el que va saber trobar l'ànima de l'Himne sobirà de la Independència Argentina.

L'ànima es sent; i l'ànima de la pàtria és com l'ànima de les mares: s'estima, s'estima sempre!

Fa varis dies va arribar a les meves mans un llibre, que voreig suposar que m'interessaria i que em donaria llum per a glossar l'Himne Nacional Argentí, perquè aital llibre d'ell s'ocupava. A les primeres ratlles voreig deixar la seva lectura: allí s'analitzava, freda i tènicament, la música de l'Himne i no hi ha ningú en el món que pugui ni degui fer-ho, per la senzilla raó de que aquestes coses per la seva mateixa immensitat espiritual i per la seva mateixa sublimitat en els cors, estan molt per damunt de tot anàlisi. Aquestes coses no poden dissecar-se, no poden analitzar-se: s'estimen, es respecten, es veneren i es canten amb tota la vida posada en els llavis.

L'Himne Nacional Argentí comença amb una frase ampla, vibrant, de goig serè, dient al món: "Oid mortales el grito sagrado: Libertad!" Hom ha dit que la Llibertat en l'Himne Nacional Argentí està escrita amb l'amplitud d'un gran pòrtic per on pugui passar tota la humanitat, i la frase serena que la melodia canta és com la veu solemniel del qui està

contemplant com tot un poble passa per sota els seus tres ares triomfals: "Libertad, Libertad, Libertad", arrencant-se de la dominació espanyola al crit de maig.

L'Himne Nacional Català comença amb una frase trista com un plany profund: "Catalunya, Comtat gran, qui t'ha vist tan rica i plena", i la melodia catalana és trista per haver caigut la Nació baix la dominació espanyola...

Una frase de l'Himne Nacional Argentí fa: "Oid el ruido de rotas cadenas", crit de triomf d'una glòria conquerida.

Una frase de l'Himne Nacional Català diu: "Com fem caure espigues d'or quan convé seguem cadenes", crit potent d'una glòria anhelada...

Oh! si s'unís el crit català al crit argentí, exclamant els dos himnes: "Oiu el soroll de trencades cadenes!"

Però els que canten "Oid el ruido de rotas cadenas", són aclamats, i els que canten "Com fem caure espigues d'or quan convé seguem cadenes", tenen d'amaragar-se en les ombres fugint de les cadenes que somnien poder segar un dia...

Catalunya que es va emmaridar amb el progrés, en unió d'ell i dels seus fills que són el treball i la cultura bé pot emancipar-se: deu emancipar-se.

Quan Catalunya sigui alliberada i hagi aixecat un "sol a la noble Igualtat", com els argentins, amb el cor ple de goig cantarà: "Eterns siguin els llors que sabérem aconseguir", i a l'uníson tots els cors nobles que no poden oir els passos de la Llibertat sense extremir-se exclamaran com en l'Himne:

*i els lliures del món responen
al gran Poble Català, Salut!*

ERNEST SUÑER.

Maig de 1922.

UNA MISSIÓ CIENTÍFICA TOLOSENCA A BARCELONA

Els hostes en sortir del Restaurant del Tibidabo després del banquet amb què els obsequià el batlle de Barcelona senyor Martínez - Domingo.

Hom recordarà tal volta, per haver-ne fet esment en aquestes mateixes pàgines, la missió científica que la nostra Pàtria envià l'any proppassat a Tolosa i París, excursió organitzada per l'"Escola Catalana de Metges per a l'ampliació d'estudis a França", que obtingué extraordinària ressonància. L'objecte d'aquella visita, demés del seu caire científic, tendia a una finalitat patriòtica elevada, car amb ella s'expandia l'ànima de Catalunya, representada per il·lustres figures de la nostra ciència, i donada la significació nacional de l'entitat i dels seus membres, catalans a ultrança, s'internacionalitzava el plet de llibertat de la Pàtria. RESSORGIMENT ja esmentà en aquella avinentesa que els ambaixadors de la ciència de Catalunya foren rebuts pels francesos com a catalans i no amb cap altra etiqueta nacionalista, a desgrat del ministre espanyol que volgué participar de l'homenatge als metges de la nostra terra.

El Rector de la Universitat de Barcelona mostrant als tolosenes el Paraninf de la Universitat.

Per a correspondre la visita dels catalans, els metges francesos prometeren visitar Catalunya i ha estat Barcelona, cap i casal, la que s'ha honorat amb la presència de la missió tolosenca l'estada de la qual a la capital de la Pàtria ha constituït un veritable esdeveniment i un èxit formidable per a l'"Escola Catalana de Metges" per a l'ampliació d'Estudis a França".

Heu's aquí els noms dels professors de la Facultat de Medicina de la Universitat de Tolosa, i consellers municipals que integren la missió: Professor Sabatier (Premi Nobel de química), Rector de la Universitat; Mr. Faugà batlle de Tolosa; professors Abelous, degà de la Facultat, Soullà, Meriel, Bezy, Nautà, Cestan, Beluel, Derehs, Clechl, Merimé, Garipuri, Carrere, Sorel, Thomas, Gaubet, Boyer, Canel, Guix i Kouzeaud.

Durant la llur estada a Barcelona s'inaugurà l'Institut Francès instal·lat al carrer Consell de Cent, 338, assistint-hi les autoritats barcelonines, cos diplomàtic francès i l'inspector general d'instrucció pública de França M. Dutailis, qui duia la representació de M. Bérard, ministre d'instrucció pública i belles arts. Del discurs de M. Dutailis pronunciat en la inauguració de l'Institut són aquestes paraules:

"Els professors i els savis que han fet el viatge a Barcelona, aquells que pendran amb el temps el camí d'aquest Institut per a venir-vos a parlar, tots no tenen ni tindran sinó una idea ben simple: conèixer millor Catalunya i fer-hi conèixer millor la França. En una època en la qual tants pescadors en aigua bruta s'afanyen a obscurejar la veritable faç de França, no és inútil repetir aquesta definició i d'insistir sobre aquest punt. Però ja sé que els catalans no s'hi deixaran enganyar. Tenen, com nosaltres, el respecte dels altres, i és fonamentant-se sobre aquest principi que exigeixen que se'ls

respecti. No hi haurà entre nosaltres cap malentès.

"Si totes les races humanes fossin dotades com la vostra, d'aquest amor a la independència, doblat del respecte de la independència d'altri, i fonamentat sobre una aptitud sobirana a l'anàlisi i a la discriminació, el món seria millor i més assegurat de l'endemà. Però hi ha i hi haurà sempre races que no voldran la llibertat sinó per elles mateixes."

Ultra la celebració d'actes culturals i científics tal com la conferència donada a l'Institut d'Estudis Catalans pel degà de la Facultat de Medicina de Tolosa qui desenrotllà el tema: "Fisiologia de la càpsula supra-renal", els metges tolosenes foren rebuts oficialment per la Mancomunitat de Catalunya, donant-els-hi la benvinguda el President senyor Puig i Cadafalch.

L'Ajuntament obsequià la missió amb un banquet que tingué efecte en el Restaurant del Tibidabo, oferint-lo en català l'Alcalde senyor Martínez Domingo. El

President de Catalunya també en donà un a honor del professor Sabatier i també fou ofert en català. Per últim l'"Escola Catalana de Metges" els acomiadà amb un sopar que igual als anteriors fou dedicat en idioma català.

La nota sobressortint ha estat la cordial intel·ligència que hi ha hagut entre visitants i visitats, cadascun parlant en sa pròpia llengua. L'esperit d'uns i altres s'identificava bellament en el respecte mutu i en l'efusió de sentiments recíprocs.

Ni en les converses ni en els discursos no es parlà d'altra pàtria per als catalans que de Catalunya. Els hostes il·lustres pogueren constatar arreu que es trobaven en un país donat a l'obra immensa de reconstruir ço que la tirania d'un Estat esmicolà barroerament. I cal pensar en que en retornar els tolosenes a la pàtria llur cada un serà un nunci de ço que ha vist i de ço que li han contat o fet veure i, en el cas concret nostre, serà un propagador de les aspiracions de Catalunya.

Aigun d'ells és fèrvid catalanòfil, com el professor Soullà, qui vol que se li esrigui en català el seu cognom Solà. És un ferm occitanista que somnia una Occitània gran amb Barcelona per capital. Parla el nostre idioma bastant bé, i és fundador de la "Chorale Déodat de Séverac", de Tolosa, que canta en català.

Closa la informació que precedeix se'n assabenta que el proppassat abril era esperada a la capital de Catalunya una altra expedició de metges francesos i una delegació de l'Ajuntament de París. Heu's aquí llurs noms: Professors: Roger, degà de París; Lepine, degà de Lió; Forgue, de Montpeller; Hedon, de Montpeller; Segalas i Maurias, de Burdeus; Duverger, d'Estrasburg; Savy, de Lió, i Chiray, de París, i els doctors Canuyt, Lesage, Weil Hallé, Devé, Sollier, Genevrié, Lautier, Cambies, Mathé, Cesar Roux, Cazejust, i Parturier.

Durant la conferència donada a l'Institut d'Estudis Catalans pel degà de la Facultat de medicina de Tolosa, Professor Abelous. Els doctors Pi i Sunyer (assentat a la dreta en primer terme) i Cervera (dret a l'esquerra primer terme).

GLOSSES FEMENINES

Hom llegeix que quan ens canviem de lloc i on restem no s'hi parla la nostra llengua, les dones, més aviat que els homes, ens solem avesar a parlar-la fins en la intimitat, la del nou terror. I que això deu conceptuar-se com a un senyal de feblesa per part de qui s'hi adapta.

Per què, de feblesa? També podria ésser per motiu de benevolència, i que la benevolència esdevingui feblesa insospitada algunes vegades, per la qual fem concessions que sense ésser-ho, ens semblen gentileses. Podria ésser per facilitat nostra de saber pendre de pressa distintes formes d'expressió i que nosaltres les adoptem sense captenir-nos de la transcendència intrínseca que tenen les nostres maneres. Pot ésser benevolència, pot ésser facilitat. Pot ésser lleugeresa. Estem poc acostumades a desvetllar la nostra consciència, refiant-nos en canvi de la nostra bonesa en tot cas, guiada per una intuïció senzilla. Doncs, posades a pensar en la importància de les coses de l'esperit, no serien pas les que fan referència al nostre patriotisme les que es quedarien endarrera, n'estic segura. Quina de nosaltres, no sent un orgull sant, en poder-se dir catalana i no ajustaria tots els seus actes, pensant-hi una mica detingudament, a aquesta afirmació tan estimada?

El que és feblesa, és que adoptem el nou llenguatge per a parlar amb els nostres fills. Això sí que és una feblesa manifesta. Ho és, tant si no sabem im-

sar-nos al medi que ens envolta, com si ens sembla necessari, de contemporitzar-hi. I és feblesa, acompanyada de greu ignorància si creiem que els nostres fills valdran més amb l'idioma d'adopció; per què no comprenem el gran valor de l'idioma nadiu per cadascú, sigui el quin sigui. De més a més, en aquest valor de l'idioma, ens hi trobem les catalanes. Havem de recordar allò de "parla de reis, de savis...", que fa referència a la importància del nostre bell llenguatge, membrant les glòries del seu passat; ja podríem aclarir també el nostre pensament en l'aureola consoladora de son actual ressorgiment i tenir ferma esperança en el seu esdevenidor, per a voler ésser col·laboradores, cada una per si, en la forma més pura i més bella que en la nostra voluntat està, a aquesta obra de reconstrucció espiritual de la nostra pàtria. No hauríem de voler que els nostres fills n'ignoressin, d'aquesta nostra parla, les dolçors, el valor i la bellesa, que culminen en l'excelsitud.

He conegut els fills, en aquesta terra, de personalitats de les nostres més eminents, persones també, aquests fills, de gran il·lustració i de tracte gentilíssim; parlant el català com si nats fossin en aquella beneïda terra nostra.

En canvi, en la multitud anònima on també hi he trobat l'element català, naturalment, hi he trobat molt atenuades les modalitats del nostre esperit, fora d'algu-

na raríssima excepció; aquestes observacions sembla que arrodoneixen els conceptes de feblesa i d'ignorància que suara esmentava.

Mares, no vulguem que l'expressió de comunicació dels esperits nostres amb els dels nostres fills, qual mitjà eminent és la paraula, sigui altra que el que més sentim i estimem, encara que no havent-ho prou reflexionat, a voltes no ens ho sembli, que és el de la pàtria on havem nascut.

Mai copsaran ells els tresors i les riqueses de l'espiritualitat que a les seves ànimes voldríem transmetre del fons del nostre sentir i del nostre pensar, com eixint d'aquesta pura naturalitat.

Si nosaltres no refermem la nostra voluntat, honrant en ço que ens sia possible totes les manifestacions de l'espiritualitat de Catalunya en aquesta seva hora d'avenc, i de resurrecció i la que més honrant, la paraula, per ésser la forma més viva i més directa de la vida de l'espiritualitat d'un poble; si nosaltres no la posem, la nostra parla catalana, com a estrella i com a glòria de l'esperit de la nostra llar, que brilli mentre alèni la nostra existència i defineixi la seva claredat encara més enllà, diguem que som unes vençudes o unes ignorants. I no vulguem dir-nos catalanes per què, menyspreant aquesta dignitat, en no ésser entusiastes de la seva causa en aquesta hora i en tot moment, no ho mereixem.

ALIDÉ.

Capilla del Monte (Córdoba), maig 1922.

LA DOLOR DEL VIURE

Fem una lleu parada en el camí per a contemplar el tros recorregut... El fum del cigarret que tenim als llavis diu de les vanitats humanes... Fum, a la fi!... Les quartilles quasi en blanc, i la buida tassa de cafè evoquen el jou a què està sotmès nostre esperit... Eseriure, pensar, encara que el dolor ens acori i ens sentim aclaparats... El temps fuig, vola... La joventut se'n en va amb les lluites per al viure; les polèmiques a què tenim d'intervenir en el diari o la revista; la dolor de sentir un buit a l'ànima i cansanci en el cos... Mes, endavant; no defallim! Llitem amb ferma voluntat i

energia per a assolir el triomf... Que ens desanimem? Apar que els nostres esforços són esmerçats debades? Res no hi fa... Sempre hi ha temps per a deixar-se caure estès a un marge del camí, cloure els ulls i reposar eternament... Mentre un exquix d'esperança n'hi en el cor i un alè d'energíca voluntat servi l'entèniment; però, llitem, malgrat nostres dolors i nostres desil·lusions. La vida és lluita, és neguit, és sofriment... Deixem el plaer per als que tenen condormits els sentiments, i seguim camí endavant fins assolir la fita anhelada.

Les dolors!... Del fons del nostre esperit turmentat les beneïm. Elles formen l'ànima, donen voluntat i energia. Són la flama purificadora on se fon tot ço mesquí i material del nostre ésser. De les fons dels dolors nasqueren les grans inspiracions dels artistes i dels escriptors, les energies dels lluitadors i les conquestes filosòfiques de la humanitat.

Viure és sofrir, és lluitar... és anar

deixant pels camins del món l'ànima tros-sejada. Per això quan les dolors ens punyen més de prop ens preguntem, recordant a Josep Enric Rodó: "Es perpètua renovació o bé mort contínua la nostra existència?" I creiem que sí, és mort, mort del bressol a la fossa, puix tot va morint dintre i vora nostre: persones, coses, afectes. El tragí del món s'emporta els sers estimats, i la mort ens separa d'ells per sempre més. Però de la mateixa dolor treiem energies per a seguir camí avant, sens defalliments ni dubtes, dret vers la fita a la qual no ens deixa arribar la mort les més de les vegades.

CARLOTA GUTERAS.

Tot bon català nacionalista no ha d'esperar ésser sol·licitat per a formar part de la benemèrita Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. El seu deure és apressar-se espontàniament a inscriure's-hi.

La quota de soci de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana és irrisòria. Ningú pot al·legar raons d'economia per a desentendre's-en. Dos pessons trimestrals estan a l'abast de totes les fortunes.

LA FESTA DE SANT JORDI A L'ARGENTINA

Mentre allà a la Pàtria, en l'històric Palau de la Generalitat, el President de Catalunya, rebia en ofrena la senyera costejada pels catalans exiliats a l'Amèrica, i la multitud congregada a la plaça l'acclamava ja hissada al pal d'honor i la capital tremia de vibració patriòtica per tan magne esdeveniment, a l'Argentina hom celebrava també, simultàniament, actes patriòtics per tal de fer més memorable la diada.

El Casal Català de Buenos Aires organitzà una bella audició de sardanes que tingué lloc a les onze del matí en el Saló "La Argentina", a càrrec de la cobla "Empordanesa", la qual executà les següents: *Roses pàl·lides* de J. Serra; *Or fi*, de J. M. Soler; *Camprodon*, de Joan Manen; *Rondalla*, de E. Morera, i *Primera brotada*, de G. Canet. L'execució que la cobla dóna a les sardanes es va afinant d'audició en audició; i avui, salvant petits inconvenients de detall, podem dir els catalans de Buenos Aires: ja tenim cobla.

Sensible és, però, que a l'esforç dels components de la cobla no hi correspongui prou l'interès del públic per aquest nou aspecte de catalanitat ultramarina. Sembla que el fet de sentir dintre un ambient agudament exòtic les tonades de la nostra terra que ens duen el record dels nostres costums, de les nostres coses; que ens transporten aladament, per unes hores, a la Catalunya enyorada; que sentim amb elles el repòs apacible d'aquelles fonts amagades en la frondositat d'una fageda, o el bruelar sanitos de la tramuntana simbòlica, empenyent cap a ponent, d'on provenen, tots els mals esperits que volen envair la nostra Pàtria; sembla, diem, que tot això no ens parli al cor, si hom té en compte l'escassa concurrència que assisteix a les audicions de la cobla "Empordanesa".

Al revés dels nostres germans que no han sentit l'amargor de l'exili, els catalans d'aquí, davant les defeccions dels polítics de la nostra terra, es senten decebuts i es reclouen dintre l'ambient familiar. Aquesta és la causa de la crisi patriòtica, de l'esmortiment d'energies que hom constata en la sina de les entitats i en el moviment general de la colònia, d'un quant temps ençà. Així veiem que les poques manifestacions de l'ànima de Catalunya que organitzen les nostres entitats, passen davant la indiferència col·lectiva. Això esmentat, unit als malentesos i personalismes de caràcter endèmic que afecten sensiblement la col·lectivitat i, — perquè no dir-ho? — davant les elaudiacions i baixeses dels que pel seu prestigi adquirit a costa de la colònia, haurien de donar exemple de patriotisme, tot junt fa que els catalans de Bue-

nos Aires donin la sensació d'un cos mort, malgrat els sacrificis i els esforços d'uns quants abnegats.

Aquest estat de coses no deu continuar. Cal, abans de tot, prescindir de les persones i mirar més l'ideal. Aquelles cauen pel seus propis desaccerts, mes l'ideal és cosa inexhaurible que es manté eternament a despit de les vicissituds de la vida i les defeccions dels homes. I l'ideal de Catalunya és més viu i fort que mai. El poble català es sent decebut dels polítics, — ens deia un compatriota just arribat de la Pàtria — però cada dia és més patriota, més nacionalista.

I ara ens donem compte que, entrats en consideracions de caràcter general, ens oblidàvem de la part essencial que ens ha mogut a pendre la ploma, ço és: la ressenya de les festes de Sant Jordi. Continuem, i deixem per un altre dia el comentari esbossat en les manifestacions precedents.

— El mateix Casal Català celebrà la tarda del mateix dia una festa en el seu local social, posant-se en escena l'obra de l'eminent poeta Apeles Mestres, amb il·lustracions musicals dels mestre Morera, "La barca", representada amb tota voluntat per la senyoreta Lleonart i els senyors Vallbona, Lleonart i Curet.

La senyora Joaquina P. de Boldú cantà unes delicioses cançons catalanes i l'Orfeó Català entonà diverses obres del seu repertori, acabant amb l'himne nacional català.

Durant la celebració de l'acte patriòtic les nostres oïdes perceberen diverses

vegades certa remor provinent del cafè i sales d'esbarjo, remor que dissonava i alterava el recolliment de la concurrència àvida de fruit la paraula dels actors i dels cantants.

Convindria que el consell directiu de tan meritòria institució cultural procurés evitar en el successiu la inconveniència esmentada.

La Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana a Córdoba organitzà, així mateix, la diada de Sant Jordi, un festival que tingué efecte en els salons del Club Català d'aquella ciutat.

El secretari d'aquella Delegació, senyor Pau Iglesias llegí un discurs allusiu, tenint frases encertades envers l'eficàcia de l'obra de la Protectora i remarcant la significació de la diada.

Seguidament pujà en escena la formidable producció dramàtica del gloriós autor N'ignaci Iglesias "El cor del poble", essent representada amb tota amor per la senyora M. de Cardona i els senyors Juvany, Ferrer, Badiella, Vila i Muntó.

Acabada la representació la senyoreta Oliveras executà en el piano diverses composicions.

Després el senyor Josep Vila recità el monòleg d'En Coca i Vallmajor "Casat!"; les senyoretes Oliveras executaren composicions a violí i piano i acabà la vetllada amb una audició de sardanes.

Els beneficis de la festa anaren a engrair els cabals de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

URGELL. — Ballant sardanes a la Plaça de Balaguer, costum que s'ha imposat totes les festes la joventut balaguerina.

UNA GRAN EMPRESA EDITORIAL ELS CLÀSSICS GRECS I LLATINS AL CATALÀ

Un dels esdeveniments més transcendents de la cultura catalana el constitueix sens dubte la gran empresa a què estan abocats eminents figures del nostre món intel·lectual que amb el nom de "Fundació Bernat Metge" es proposen incorporar al català tots els clàssics grecs i llatins.

Al capdavant d'aquesta empresa va un home dotat d'un esperit d'organització formidable, jove i de talent preclar: Joan Estelrich, l'entusiasta Director de l'Oficina d'Expansió Catalana.

La magnitud d'una tal empresa, la seva extraordinària importància per a l'esdevenidor de la cultura nacional catalana, feren que, de primer antuvi, prenguéssim com irrealitzable el propòsit en llegir-ne el seu pla general. Per això ens adreçarem, àvids de confirmació i de dades concretes, al propi Estelrich qui s'ha apresat a ratificar en totes ses parts la versió que teníem de la gran empresa.

Una societat a la qual aporten cabals prestigioses figures de la política i de les lletres catalanes de gran solvència econòmica, reuneix un capital importantíssim per tal de respondre de l'èxit inicial.

La "Col·lecció" constarà de tres cents volums, publicant-se'n un cada mes, i si el públic respon als desitjos de l'empresa llavors l'edició completa s'avançarà de faiso que si ara havem calculat un terme de vint i cinc anys per la publicació total aquest període s'abreujaria a la meitat.

Tots els autors seran traduïts amb la més acurada fidelitat. Cada volum portarà el text original, grec o llatí, de costat amb la traducció catalana, per tal de donar fermaça del respecte al text original. Altrament, la traducció també serà publicada a part del text. De moment es tractarà de limitar la publicació, començant pels textos eminentment clàssics cabdals; més endavant els secundaris. No entren en aquest pla els d'ordre inferior, o simplement tècnics o científics. Per exemple, Plató serà traduït íntegrament. En canvi, d'Aristòtil només els seus principals tractats; la seva producció científica podrà figurar en una col·lecció complementària.

Les traduccions es faran totes en prosa. Cada volum anirà precedit d'una introducció general sobre l'autor, la seva època i les seves obres, prenent una extensió de deu a quaranta pàgines. Aquest comentari anirà en el primer volum malgrat l'obra o l'autor abraça diversos toms. D'aquesta guisa, un estudi al volt de la filosofia de Sòcrates servirà de prefaci a les obres de Plató i una nota sobre el teatre grec anirà de pròleg a Aristòfan. Seguirà un resum, en un parell de pàgines

i en tipus petit, de cada obra o fragment. A seguit, en les pàgines de la dreta, anirà el text grec o llatí, i a l'esquerra, enfront, la traducció catalana. Al final un índex general i en mants casos un apèndix. Els volums tindran unes 250 pàgines.

Les nostres autoritats més competents en filologia i literatura clàssica formaran un cos de revisors de textos, els quals diran la darrera paraula a l'entorn de la traducció i l'original. Els professors de la Universitat Lluís Segalà i Joaquim Balcells; En Gabriel Alomar, En Pompeu Fabra i En Nicolau d'Olwer de l'Institut d'Estudis Catalans; el professor Dwelshawers, del Seminari de Psicologia, i el gran llatíista canonge Llobera, curaran de la revisió.

Quant a col·laboradors hom compta amb

les més prestigioses figures del moviment intel·lectual català. De moment s'anuncia que Mossèn Llorenç Riber traduirà Ciceró; En Gabriel Alomar, Horaci; Mossèn Lluís Carreras, Epíctet; En Lluís Segalà, la Il·líada; En Nicolau d'Olwer, Menandre; Joan Creixell, Plató; En M. Montoliu, Cornelius Nepos; En Joaquim Balcells, Lucrèci; En J. M. Sagarra, Càtul; En M. Ferran, Tàcit, etc., completant la col·lecció amb obres de Teatre. Oratòria, Poesia, Història i altres, la traducció de les quals s'encomanarà a reconeguts prestigis literaris de la nostra terra, tals com Carles Riba, Bosch-Gimpera, Lluís Bertrand, Costa i Llobera, Salvador Galmés, Pere Corominas, Carles Cardó, Bordoy-Torrents, Artur Masriera, J. Maria Capdevila, Massó i Torrents, Josep Rovira, Rubió i Lluch, etc.

LES REVISTES

Catalunya Gràfica. Barcelona. Núms. 1 al 6.

Una revista d'aquesta natura feia falta a Catalunya per diverses raons, una de les quals per a combatre tàcitament la influència perniciososa per a l'esperit català de les carrinelonès publicacions madrilenyes amb els seus *toreros*, personatges reials i gràfies policíacs de crims i de gent de vici.

En els sis números de *Catalunya Gràfica* que havem rebut no hi havem vist cap nota ingrata que ens somogui la consciència, i aquest és un bon índex de la seva acció moralitzadora, car entenem molt més noble la missió del periodisme gràfic alliberat d'aquella tendència.

Bona presentació, format modern i gravats nítids damunt paper satinat. Heu's aquí les característiques d'aquesta publicació destinada a arrelar-se. Es publica cada deu dies.

Una nota ingrata hi havem advertit: la dualitat ortogràfica. Tal com s'ha arribat en la fixació del català i havent-hi l'ús generalitzat de l'ortografia de l'Institut d'Estudis Catalans, creiem és un erro lamentable l'acceptació d'altres regles que no s'emmotllin estrictament a les normes estatuides per la cabdal entitat de cultura catalana. Alló del respecte a l'ortografia de l'autor ja ha passat a la història. Per això ens dolem que *Catalunya Gràfica*, de tan marcada catalanitat, vulgui ressucitar-ho. No hi ha dret.

Report documentat, publicació de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, corporació que honora i és or-

gull de Catalunya, l'exemple de la qual posem a esguard dels nostres potentats.

Aquest *Report* corresponent a l'exercici 1920-1921 palesa un avenç remarcable de l'Institut instal·lat ja al seu nou edifici propi.

Sots el padrinatge de benemèrits compatricis manté més de quaranta aules a on la dona catalana adquireix els coneixements que han de fer-li més planera la vida.

Resten per a apadrinar les següents aules: Tall i confecció; Cosir, sorgir i apedaçar; Planxar; Rentar; Pentinar; Museu de treballs manuals, i Bar. Aquestes aules demanen l'ajut dels nostres benestants.

Quin honor per a nosaltres que alguna d'elles fos mantinguda per la munificència d'algun català d'Amèrica, tants com n'hi han de poderosos i benestants!

Cal remarcar que l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, és obra de l'esperit català, que no rep cap mena de subvenció ni adjutori per part de l'Estat espanyol.

El tresor dels avis. Artà (Mallorca). Núms. 1 i 2.

Revista mensual etnogràfica, folklòrica i mitològica, balear. Publica com a fulletó "Nocions d'ortografia mallorquina", per Andreu Ferrer, de les quals cal ponderar, demés de la seva valor localista, el sentit de modernitat i de disciplina lingüística que dona el seu autor en adaptar l'ortografia de l'Institut d'Estudis Catalans.

N.M.

CONFERÈNCIA NACIONAL CATALANA

Homes provinents de diversos sectors i activitats del nacionalisme, agermanats en una mateixa fe patriòtica i coincidint en punts d'acció capitals, cridem a les seleccions i a les multituds catalanes a col·laborar novament en una tasca, per dissort avui afeblida.

Cal recordar precedents? Cal retreure l'unitat d'esperit que lligava les successives promocions del Nacionalisme? La política era una Escola; els prohoms estaven amatents a orientar-la i n'esdevienien el verb. De llurs oportunitats en provenia la Mancomunitat. Un generós daler de perfeccionament ens menava a preparar-nos per a merèixer l'autonomia.

Poc abans de morir En Prat de la Riba, l'Espanya — cas estrany — es mogué. El Nacionalisme polític s'avià, massa optimista; poc després queia. No calen pas efemèrides per a dibuixar la gràfica d'aquell memorable sotrac.

Altres circumstàncies, ultra aquella decepció, l'afectaren; la gran guerra exhuma moltes males llavors; l'engreix de la nostra novella plutocràcia tingué ben poques derivacions nobles. En la lluita social, es manifestà agudament aquell oblit de les clàssiques valors morals.

La ràpida alternança de declaracions i de temptatives poc conciliables féu que per primera vegada els directores polítics del Nacionalisme fossin simultàniament discutits a Barcelona i a Madrid. La necessitat, que els imposà llur tàctica de produir efectes a Madrid, els menava a combinacions electorals amb partits suspèctes i a una amplitud massa laxa en la tria de candidats. El nostre poble, que pressent la simplicitat del problema nacionalista, s'esverà una mica davant d'una tècnica tan complicada.

Cal que tornem a centrar les coses, avui trasbalsades. Es hora de mobilitzar de bell nou les joventuts catalanes. Fem-nos-en dignes. Quan bufa el vent de Déu, cada fulla d'arbre és una proclama, cada gra de sorra una primera pedra, cada batre d'ales una remor de conjurats.

Reulem fins a trobar el camí fressat d'En Prat de la Riba. Tornem a seure i a meditar, per un moment, sobre l'herba familiar que serva l'empremta del seu dinàmic repós.

El problema català

Catalunya, perquè és un fet i una voluntat nacionals, té el dret de regir-se lliurement ella mateixa. Avui ens és negada aquesta llibertat. Forasters ens dicten les lleis, ens apliquen justícia, administren nostres cabals i ens manen. Que ho facin bé o no — solen fer-ho pèssimament — és obra de bon o mal govern; però el nostre problema és de llibertat. Deriva d'aquelles paraules de Felip V: *Habiendo... pacificado enteramente mis*

armas el Principado de Cataluña, tocaba a mi Soberanía establecer Gobierno en él, consagració d'un dret, encara explícit avui, de conquesta.

Aquesta llibertat no és pas un fi: és la condició necessària perquè tota Nació pugui contribuir, complint la seva missió peculiar, a l'obra general de la civilització. Aquesta llibertat, èpot ésser coordinada amb la d'altres pobles o cal que sigui absoluta? Teòricament, són admissibles les gradacions, entre es basin en la pròpia determinació nacional.

El nostre problema de llibertat és un problema, per tant, de pròpia determinació.

Solucions i tàctiques

El Nacionalisme català, tot d'una que es féu polític, sol propendrà a l'intervencionisme. L'any 1885 En Valentí Almirall s'adreçava als poders constituïts. L'any 1888 la Lliga de Catalunya posava un missatge en mans de la Majestat espanyola. L'Unió Catalanista venia a proposar, en les célebres Bases de Manresa, l'existència i la supremàcia d'un poder central forà. En ésser fundada la Lliga Regionalista, amb un connubi econòmic-nacionalista, féu constar en el seu Estatut, vigent encara, que "el seu objecte és d'aconseguir per tots els mitjans legals, l'autonomia del poble català dintre de l'Estat espanyol". L'Esquerra Nacionalista i les seves seqüelles integraren partits generals d'Espanya. Els parlamentaris nacionalistes, que és diuen més radicals, van i tornen al Parlament de Madrid i callen o expliquen allí mateix, en forma absolutament inòcua, llurs frases més extremades.

Seguint aquesta via, pot esperar-se d'arribar a produir a Espanya un moment d'efusió que faci possible el reconeixement ple i sincer de la nostra autonomia? Els mateixos polítics que malden per aquesta via, tenen confessat que Espanya no ha resolt mai un problema de llibertat col·lectiva.

Fora d'una curta prova d'obstrucció, cap minoria nacionalista no ha assajat al Parlament d'Espanya una sistemàtica acció de desgast.

No seria pas prudent, en cerca d'una solució catastròfica, d'exposar el Nacionalisme, mentre no sigui una gran força coherent, als perills d'una disgregació caòtica o d'una explosió de violències.

Dues tàctiques resten, no ben assajades encara, que es complementen l'una a l'altra; l'acció exterior de fer conèixer el nostre problema, internacionalitzant-lo; i l'acció interior de laborar Catalunya endins, més que per mitjà de les nostres corporacions públiques, que ens trobarem que responen a una tònica més general, acudint de dret al nostre poble, per tal

que arribi a assolir una suficient densitat i passió nacionalistes.

La resistència social contra el dominador, extesa a tots els sectors de la vida — públic, econòmic, privat... — i menada amb insistent parsimònia, seria el primer pas del nostre entrenament per a retre'l. Després, avarats a la lluita, es decantaria aquesta a favor del qui més seny i més voluntat hi posés.

N'és capaç, avui, Catalunya? Encara no. La nostra catalanitat, el nostre nacionalisme, malgrat de la depuració de l'una i de l'abrivada de l'altre, són encara més aviat superficials. Ens cal una catalanitat substantiva, ens cal un nacionalisme passional; cal que en participin munió de catalans de tota contrada, condició i escola.

Actuació

El nostre poble té fam d'ideals, però sap dejunar de política. Les joventuts catalanes han de complir el ministeri d'aportar-li pensament i fervor; han d'aplegar les activitats disperses, revisar l'ideari que ha de menar-les i planejar les normes de llur actuació popular.

Per al patriòtic apostolat que proposem no havem de vincular-ne el prestigi als enlluernaments de la política, sinó a la claredat normal d'una fe perseverant i senzilla en l'alta destinació de Catalunya.

El Nacionalisme no és pas una tesi de savis, ni una especulació de rics, ni una expansió de joves, sinó una plenitud. Afermem la nostra superioritat moral enfront d'un Estat, de dalt a baix podríem-ra. Ni goséssim tocar-lo. Si Espanya no pot dominar, amb secular fracàs, una estreta llenca de la costa africana, no seria pas escaient que nosaltres perdéssim la contenció.

Anem a una tasca sense cap propòsit de dificultar altres actuacions catalanes. Per a realitzar-la, llencem aquesta crida per damunt les cèdres diverses de partits, d'escoles i d'estaments.

Volguem assegurar l'eficàcia de la nostra empresa. Volguem fer visible i entenedor de tothom el començament de l'actuació projectada, congregant-nos en una "Conferència Nacional Catalana", per a refermar i enriquir el nostre ideari i per a establir les normes essencials de la seva realització, fent de totes les forces nacionalistes, avui disperses, una suprema unitat vivent.

Barcelona, abril, 1922.

Pelai Vidal de Llobatera. — Josep M.^a Pi i Sunyer. — Ramon d'Abadal i Vinyals. — Rafael Closas. — Martí Esteve. — Ventura Gassol. — Carles Jordà. — Jaume Bofill i Matas. — Lluís Massot. — Lluís Nicolau d'Oller. — Antoni Rovira i Virgili. — Josep Puig i Esteve. — Carles Soldevila. — Francesc Vayreda. — Manuel Raventós. — Josep Pla. — Ra-

mon Rucabado. — Josep Barbey. — Pere Nubiola. — Alexandre Plana. — Francesc Galí. — Estantislau Duran i Reynals. — Serafi Casanovas. — Josep M.ª Bassols. — Ramon Coll i Rodès. — Rafael Masó i Valentí. — Jordi Rubió. — Miquel Ferrà. — Joan Creixells. — Manuel Massó i Llorens. — Lluís Guarro. — Esteve Monegal. — Miquel Roger i Crosa. — Josep M.ª Rendé. — Josep M.ª Lòpez-Picó. — Josep M.ª Gich. — J. V. Foix. — Leandre Cervera. — Francesc Trabal. — Josep Carbonell. — Josep M.ª de Sagarra. — Jaume Maurici.

Organització de la Conferència

Comissió executiva. — Pelai Vidal de Llobatera, Josep M.^a Pi i Sunyer, Ramon Abadal i Vinyals, Rafael Closas, Martí Esteve, Ventura Gassol.

Ponències. — Es desenrotllaran les quatre següents:

Primera: "Doctrina nacionalista". Ponent: Jaume Bofill i Matas.

Segona: "Organització i Propaganda". Ponent: Josep M.^a Pi i Sunyer.

Tercera: "Actuació del Nacionalisme en les corporacions públiques catalanes". Ponent: Lluís Nicolau d'Olwer.

Quarta: "Actuació del Nacionalisme envers i dins l'Estat". Ponent: A. Rovira i Virgili.

La Conferència es celebrarà a Barcelona els dies 4 i 5 de juny d'aquest any.

Es oberta una subscripció per a atendre les despeses de la Conferència i per acció nacionalista. Les quotes de subscripció es poden trametre a les Oficines de la Conferència, Trafalgar, 14, entresol.

NOTÍCIES

—:— En l'article editorial del propassat número de *Ressorgiment* aparegué una confusió que ens cal advertir. Allí on diu:

"Els polítics catalans han palesat en la seva actuació estar posseïts d'una voluntat i d'una condescendència que nosaltres admirem si, no envegem, però els hi admirem, si, com sovint invoquen, eren com un sacrifici que s'imposaven per Catalunya."

Deu haver-se de llegir sense aquell *admirem si*, que havem subratllat.

—:— Ha mort a Barcelona En Nicolau Oriol, compatrietà benemèrit qui residí molts anys a aquesta república, l'esperit de catalanitat del qual hom podia posarlo com exemple d'integritat nacionalista.

Ressorgiment, que tenia amb el senyor Oriol un bon amic, tramet les seves condolences a la seva filla, l'excel·lent violi-

nista Elsa Oriol, i a En Frederic Culí i Verdaguer, gendre del finat i estimat col·laborador nostre.

HOMENATGE AL DOCTOR MARTÍ I JULIÀ

Ha quedat tancada la subscripció iniciada en aquestes pàgines per tal de cooperar a la idea de col·locar una placa a la façana de la casa on morí l'il·lustre patrietà Domènec Martí i Julià, acte que es realitzarà pròximament a Barcelona.

Heu's aquí els últims donatius que havem rebut:

Suma anterior	\$ 30.—
Rafel Rosés	" 1.—
Un sinfeinner català	" 1.—
F. B.	" 1.—
Mor i Espanya (Dos sabadellenes)	" 5.—
Joaquim Corts i Llorens	" 2.—
Isabel Gassó de Corts	" 1.—
Joaquim Corts i Gassó	" 1.—
Aurora Corts i Gassó	" 1.—

Resultat total \$ 43.—

Amb aquesta quantitat, *RESSORGIMENT* ha tramès a la Comissió Organitzadora de l'Homenatge un gir bancari per la suma de cent pessetes.

"EL TREBOL"

UN. TEL. 2302, LIBERTAD

CARLOS PELLEGRINI, 516

Joieria i Rellotgeria Graells Germans

FABRICANTS

AGULLES DE PIT PER A NENES

Or, platí, perles fines i diamant
\$ 45.—

Or, platí, perles fines i diamant
\$ 25.—

Or, platí, perles fines i diamant
\$ 45.—

PREUS DE RECLAM

MODELS NOUS
I VARIATS

CASA FUNDADA L'ANY 1910

RELOTGES DE TOTES
MARQUES

Tota demanda acompanyada d'aquest avís l'enviarem amb el 15 o/o de descompte.

Confiteria Catalana

Cerrito, 153

SUCURSAL: **Sarmiento, 1444**

Unió Telefónica **4571**, Rivadavia

Coop. Telefónica **2918**, Central

Coop. Telefónica **2919**, Central

TORTELLS CALENTS DUES VEGADES EL DIA

Tots els dies: Palos de Jacob, Panellets, Braços de Gitano, Persianes, Bescuits
"OMS", Secalls, Borregos, Carquinyolis, etc.

COQUES D'ARENYS

Totes les tardes, les delicioses Coques de Pinyons i de Llardons.

Y
A
S
I
L
A
C

Tenim el riquíssim Licor Català

Conegut Mundialment

Y
A
S
I
L
A
C

Vi d'Alella i Xampany Codorniu
PROVEU ELS TORTELLS DE LA CASA OMS

LA PROVEIDORA CATALANA

Molt acreditada Fiambreria i Cansaladeria Catalana
DE **MIQUEL NICOLAU**

Casa especial en la fabricació d'embotits de
totes menes, a la catalana, i en fiambres fins.

Especialitat de la casa:
Llonganices de Vich i Sobrassada a la Mallorquina
a l'engros i a la menuda.

Mercat San Telmo (Bolívar i C. Galvo) Llocs Nos. 51 i 52 - Bs. As.

FARMACIA CATALANA DEL DOCTOR VILAR

LABORATORI D'ANALISIS I ESTERILITZACIONS
S'atenen demandes per la campanya, fent-se els enviaments
amb tota regularitat, abonant l'import de la comanda.
GARANTIA ABSOLUTA DE TOTES LES PREPARACIONS
PREUS MÓDICS

ALSINA, 1202, CANTONADA SALTA
Unió Telef. 3305 (Rivadavia) **BUENOS AIRES**

MATALASSOS a l'estil català (REFORMA I VENDA)

Gran assortit en tot lo pertanyent al ram
Encàrrecs per carta o personalment

D. VALLBONA
Coop. Telefónica 551, (Oest)

YAPEYÚ, 978
BUENOS AIRES

CARNISSERIA I CANSALADERIA DE **RABASSA, GERMANS**

VENDES A L'ENGRÓS I A LA MENUDA

Gran ASSORTIT de PERNILS, PALETES i VENTRESCA
ALSINA 2328 - Mercat Ciutat de Bs. Aires
Coop. Tel. 2261, Central

NOTA - Als magatzems que ens afavoreixin els farem rebaixos especials.

L'Atlàntida

Dipòsit d'olis i Sabó Morando
Queviures diversos.

Especialitat en Olis d'Oliva Finíssims

J. CABRÉ i Cia.

Sucursal: **ESTADOS UNIDOS, 1599 (Xamfrà Cevallos)**
Independencia 1573 U. T. 5532, (Libertad)

"LA BARCELONESA" DE M. HILL

Casa especial en PERNILS cuits, crus i fumats.
FIAMBRES I EMBOTITS DE TOTA MENA
Vendes a l'engròs i a la menuda.

Mercat San Telmo (Defensa 961) Llocs 101 i 102
Bs. AIRES Un. Tel. 3818 (Buen Orden) Escritori: PERÚ 1534

Frigorífic i Fàbrica: **TEMPERLEY (F.C.S.)**

Casa de Canvi i Loteria Nacional "LA FORTUNA"

Fundada
l'any 1905.

DE PERE FARRÉ

Avinguda San Martin 1440, MENDOZA

SUB-AGENT DE LA LOTERÍA NACIONAL

AGENT DE LES LOTERIES CAIXES POPU-
LARS D'ESTALVIS DE LES PROVINCIAS
DE BUENOS AIRES I CÓRDOBA.

Passatges marítims

Anexe:

La

Elegancia

Articles de cigarrería

Saló d'enllusturar el calçat

Postals Patriòtiques:

PRIMERA: Damunt d'una suggerent al·legoria, a tres tintes
els retrats dels doctors Martí i Julià, i Solé i Pla.

SEGONA: Facsimil de la bandera de la Unió Catalanista, i
retrats d'En Guimerà i d'En Folguera i Durán.

TERCERA: Façana del Palau de la Generalitat Catalana i
retrats d'En Prat de la Riba i d'En Puig i Cadafalch.

Belles Tricromies:

Preu: \$ 0.10 c. u.

Demaneu-les a la Redacció de «RESSORGIMENT»:
México, 1356 - Buenos Aires.

Confiteria "La Ideal"

de Enric Masats

Chile 1402 Xamfrà, S. José

Un. Telef. 5370, Libertad

Tortells de Massapà, Crema, Cabell d'àngel, Braços de gitano, Palos de Jacob, Biscuits de la Reina, Prussians, Coques de llardons, Ensaïmades, Cristines, Secalls, Carquinyolis, Borregos, Melindros, etc. Gran assortit de Bombons i Caramels de totes classes.

Especialitat en tot el que sigui Pastell Català